

Muistutus Anmärkning

Khs dnro	2008-1039/522
Stn dnr	-----
Saap./Anl.	30-05-2008
K7	

Helsingin kaupunginhallitukselle

Muistutus Kruunuvuorenrannan osayleiskaavaehdotuksesta.

Vireille tulo

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (päivätty 4.6.2003) ei ilmoitettu tämän osayleiskaava-alueen kaavoituksen aloittamisesta, vaan koko YK 2002:n suunnittelualan yleiskaavoituksesta. Näin oli myös vuoden 2003 kaavoituskatsauksessa. Tämä on karkea menettelytapavirhe.

YK 2002

Yleiskaava 2002:ssa Kruunuvuorenrannan suunnittelualueelle oli määräys:

Yleiskaava osoittaa suunnittelualan maankäyttömuodot ja niiden väliset suhteet. Niiden sijainti ja rajaukset ratkaistaan yksityiskohtaisella kaavoituksella.

KSLK tarkensi yksityiskohtaisen kaavoituksen olevan osayleiskaava. Näin asia on esitetty myös selostuksessa sivulla 2:

Yleiskaava 2002:n mukainen Kruunuvuorenrannan suunnitteluala (osayleiskaava-alue) on jaettu kahteen osaan: osayleiskaava-alueeksi ja maankäyttösuunnitelma-alueeksi.

Suunnittelualan jakaminen estää yleiskaavan määräyksen toteutumisen.

Sivulla 6 esitetään virheelliset väitteet:

Yleiskaava 2002:ssa öljysatama on varattu kerrostalovaltaiselle asumiselle ja pientalovaltaiselle asumiselle. Öljyhuoltoalueen keskelle on osoitettu keskustatoimintojen varaus. Kruunuvuoren alueen itäpuoli Kaitalahden alueeseen liittyen on varattu pientalovaltaiseen asumiseen.

Yleiskaavassa alueiden sijaintia ja rajausta ei siis määrätty. Toisaalta eihän yleiskaava ole edes ohjeena muutettaessa yleiskaavaa!

Asuinalueet

Näin pienen alueen osayleiskaavan odottaisi olevan huomattavasti tarkempi. Yleiskaava 2002:n rakennusoikeustavoitteita ei tarkenneta osayleiskaavassa. Havainnekuvassa asuinalueiden rakenteen suunnittelu näyttää olevan sangen pitkällä. Miksi kaavakartasta puuttuu pien- ja kerrostaloalueiden sijainti ja rajaus? Miten rakennusoikeus jakautuu A-kortteleihin?

Miksi (havainnekuvan perusteella) kerrostaloista ei ole välitöntä yhteyttä virkistysalueille?

Miksi kerrostalot sijoitetaan pääkatujen varsille, kun tiedetään että ylempien (> 2 krs) kerrosten asuntojen melusuojaus on mahdoton?

Mitä hyötyä oli viedä raskas ja kallis osayleiskaavaprosessi läpi, jos tulos on näin yleispiirteinen?

Vuorovaikutus

Selostuksesta puuttuu yhteenveto kaavoituksen eri vaiheissa esitetyistä mielipiteistä sekä selvitys siitä, miten vaikutus selvitysten tulokset ja eri mielipiteet on otettu huomioon sekä selvitys niistä toimenpiteistä, joilla aiotaan ehkäistä kaavan toteuttamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia (Koirasaarentien liikenne).

Yhteenveto kaavan vaikutusten arvioimiseksi suoritetuista selvityksistä puuttuu (esim. vaikutukset maisemaan, rakennettuun ympäristöön, kaupunkikuvaan sekä kulttuuriperintöön tai luontoon ja virkistykseen).

Vaikutukset terveellisyyteen ja turvallisuuteen on tutkittu vain osayleiskaava-alueella ei sen ympäristössä.

Luonnonsuojelualue SL

Kaavamääräyksessä ei erityisesti kerrota, että luonnonsuojelualan toteuttaja olisi kunta. Toteuttaako ne siis valtio, jolle luonnonsuojelualan toteuttaminen pääsääntöisesti kuuluu? Ympäristöministeriön ohjeessa neuvotaan S ja SL-merkinnän käytössä:

*Koska luonnonsuojelulaki määrittelee luonnonsuojelualueeksi kansallis- ja luonnonpuistot sekä muut luonnonsuojelualueet, joista säädetään [luonnonsuojelu-] lain 3 luvussa ja jotka perustetaan tiettyjä, juuri niille tyypillisiä menettelyjä käyttäen, suositellaan merkintää SL käytettäväksi vain näistä alueista.
Jos luonnonsuojelulain 29 §:n mukainen luontotyyppi tai 47 §:n mukaisen lajin esiintymisalue halutaan osoittaa itsenäisenä aluevarauksena, suositellaan käytettäväksi S-merkintää ja alueen ominaispiirteitä kuvaavaa selitystä ja tarvittaessa kaavamääräystä.*

Miksi ohjetta ei ole noudatettu?

Stansvikin luonnonsuojelualue

Kaavaselostuksessa on kuvattu ne arvot, joiden perusteella alue on SL-alueeksi merkitty. Stansvikin luonnonsuojelualan suojelutarve perustellaan selostuksessa seuraavasti:

Koirasaarentien pohjoispuolella sijaitseva kallioalue, lehto ja tervaleppäkorpi Stansvikin luonnonsuojelualue, on rauhoitettu luonnonsuojelulain nojalla.

Minkä luonnonsuojelulain pykälän mukaan rauhoitettu? Lehto ei kuulu lehtojensuojeluohjelmaa ja tervaleppäkorpi kuuluu luontotyyppiin, jonka ominaispiirteiden säilymistä kyseisellä alueella ei saa vaarantaa (LSL 29 §). Luonnonsuojeluasetuksessa (10 §) tarkennetaan tervaleppäkorven määritelmää:

Tervaleppäkorpia, jotka ovat luhtaisia tai lähteisiä ja joissa valtapuuna on tervaleppä ja aluskasvillisuutena mättäillä on hiirenporrasta, neivaimarretta tai muita suuria saniaisia. Väliköpinnoilla kasvaa luhtakasveja, useimmiten vehkaa ja kurjenmiekkää.

Täyttääkö alueen tervaleppäkorpi säästöjen vaatimukset?

Kummallista on, että KSV on kyllä arvottanut kallioalueen geologisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, arvokkaaksi geologiseksi muodostumaksi ja osaksi geologisesti/geo-morfologisesti arvokasta kallioselännettä, mutta on tietämätön SYKE:n raportista "Luonnon ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Uudellamaalla" (Alueelliset ympäristöjulkaisut 350. Helsinki 2004), jossa alueen geologiset, biologiset ja maisemalliset arvot tunnustetaan valtakunnallisesti arvokkaiksi. Tältä osin kaava perustuu puutteellisiin selvityksiin.

Lehmusmetsikkö

Kruunuvuoren lehmusmetsikön luonnonsuojelutarve perustellaan selostuksessa seuraavasti:

Lehmusmetsikkö Kruunuvuoren kaakkoisosassa on luonnonsuojelulain nojalla suojeltu luontotyyppi, jonka ominaispiirteiden säilyminen on lain mukaan turvattava.

Tässäkin viitataan LSL 29 §:än.

Luonnonsuojeluasetus (10 §) tarkentaa jalopuumetsiköiden määritelmää:

jaloja lehtipuita kasvaa runkomaisina puina vähintään 20 kappaletta hehtaarilla yhtenä tai useampana lähekkäisenä ryhmänä rajattavissa olevalla yhtenäisellä alueella. Jaloja lehtipuita ovat tammi, metsälehmus, vaahtera, saarni, kynäjalava ja vuorijalava. Runkomaiseksi puuksi katsotaan puu, jonka läpimitta on 1,3 metrin korkeudella yli seitsemän senttimetriä. Runkomaisen tammen läpimitta on kuitenkin sanotulla korkeudella vähintään 20 senttimetriä.

Kuinka suuri on lehmusmetsikön ala ja runkopuiden (rinnankorkeuslähimitta yli 7 cm) lukumäärä alueella? Täytyykö asetuksen vaatimus? Mielenkiintoista on, että nämä "luonnonsuojelualueet" rajoittavat Kaitalahden lisärakentamismahdollisuuksia.

Muinaismuisto

Ympäristöministeriön ohjeiden ja antaman asetuksen mukaan muinaismuistolainsäädännön nojalla suojellut alueet osoitetaan merkinnällä:

73 Muinaismuistoalue ja kohdemerkintä

86 Muinaismuistokohde.

Museovirasto ohjeiden mukaan muinaismuistoalueet merkitään aluevarauksina "Muinaismuistoalue" (turkoosi). Museovirasto suosittelee kaikissa tapauksissa käytettäväksi SM-merkintää (isot kirjaimet), jonka selitys on:

Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä Museovirastoon tai maakuntamuseoon lausuntoa varten

KSV on museoviraston ja ympäristöministeriön ohjeiden ja ministeriön antaman asetuksen vastaisesti merkinnyt vanhat vedellä täyttyneet kaivoskuilut Stansvikin luonnonsuojelualueella pienillä kirjaimilla sm ja antanut sille selityksen:

Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolain (295/63) mukaan muinaisjäännökseksi katsottava 1700- ja 1800-luvulta peräisin olevia kaivoskuiluja ?

Miksi?

Ovatko kaivoskuilut muinaisjäännöksiä?

Onko kaivosalue Museoviraston rakennushistorian osasto ylläpitämässä historiallisen ajan kohteiden muinaisjäännös- ja tutkimusrekisterissä?

Liikenne

Kevyt liikenne

Kaavakartassa on merkitty ainoastaan ulkoilureitit, vaikka selostuksessa puhutaan kevyen liikenteen reiteistä. Miksi on käytetty ulkoilureitin merkintää, jos on tarkoitus rakentaa kevyen liikenteen reittejä, jolle on oma merkintä

108 ●●●●● Kevyen liikenteen reitti.

Kevyen liikenteen järjestäminen on erityisesti yleiskaavan sisältövaatimus. Miten voidaan yleiskaavan sisältövaatimusten täyttymistä, kun kevyen liikenteen reittejä ei ole kaavakartassa? Erityisesti huomiota kiinnittää puuttuvat kevyen liikenteen yhteydet metroasemalle, raitiovaununpysäkille ja Haakoninlahdentieltä Kaitalahteen.

Jos on tarkoitus rakentaa yhteys Kruunuvuorenselän poikki, niin miksi kaavakarttaan ei ole merkitty kevyen liikenteen yhteystarvetta?

7 ◀●●●●▶ Kevyen liikenteen yhteystarve.

Selostuksessa luvataan pääkatujen yhteyden turvalliset ja viihtyisät jalankulku ja pyöräily-yhteydet. Miten tämä voidaan toteuttaa Koirasaarentiellä?

Onko Koirasaarentien liikennemäärissä huomioitu liityntäliikenteen ja matkailun yms. palveluiden aiheuttamaa liikenteen lisäystä? Mihin perustuu arvio Koirasaarentien liikennemäärän kasvusta 15 000 ajoneuvolla / vrk?

Liikenteen kasvun vaikutuksia osayleiskaava-alueen ympäristöön ei ole tutkittu.

Selostuksessa lupailaan, että pyöräilijät voivat ottaa pyöränsä mukaan lautalle, ilmaiseksiko?

Havainnekuvassa on merkitty ulkoilureitille kahdessa kohdassa silta (vesialueen ylitys).

Kaavakartassa ulkoilureitit katkeaa näissä kohta. Toinen silta yhdistää Pitkäluodon mantereeseen ja siitä on selostuksessakin pari mainintaa. Toinen silta ylittää Tahvonlahden osayleiskaava-alueen itäreunassa Vanhankylän pohjoispuolelle. Miksi niitä ei ole merkitty kaavakarttaan?

Julkinen liikenne

Raitiotieyhteys keskustaan ei näytä edistyvän, sen sijaan on tehty päätökset kunnostaa yksityisautoilun tarvitsemat katu- ja tieyhteydet Herttoniemeen ja edelleen Itäväylälle. Miten taataan, että alueen julkinen liikenne toteutetaan yksityisautoilulle kilpailukykyisenä?

Eikö suora raitioyhteys olisi syytä rakentaa, vaikka Kruunuvuorenrantaa ei rakennettaisikaan, nykyisiä laajasalolaisia palvelemaan?

Kaitalahden liikenne

Yhteys Kaitalahdesta Haakoninlahdentielle olisi harmittominta johtaa Päätien jatketta pitkin. Miksi yhteys johdetaan Hopcakaivoksentietä pitkin. Tie halkaisee kapean virkistysalueen ja pidentää ajomatkaa.

Kaitalahden toinen yhteys Henrin Borgströmin tien kautta halkoo ikävästi Borgströmin puistoa ja haittaa sen virkistyskäyttöä. Miksi Kaitalahteen tarvitaan kaksi tietä (vrt. asukasmäärä)?

Miksi kokoojakatuja linjataan puistojen läpi?

Keskusta

Selostuksessa kerrotaan alueella tulevasta kaupan suuryksiköstä, mutta kaavamerkinnoissä sitä ei ole. Tuleeko alueelle kaupan suuryksikkö vai ei?

Jos alueelle tulee kaupan suuryksikkö, niin miten se vaikuttaa ympäristöön, onko tutkittu?

Stansvik

46

Loma- ja matkailualue.

Merkinnällä osoitetaan loma-asutukselle, lomakylille, yhteisöjen loma-alueille, hotelleille, telttailuun ja leirintään, ryhmäpuutarhoille ja palstaviljelmille sekä muille lomailua ja matkailua palveleville toiminnoille varattavat alueet, jotka sisältävät myös alueen toiminnoille tarpeelliset liikenneväylät ja -alueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet. Merkintää voi käyttää silloin kun ei voida tai ei ole tarpeellista esittää alueen tarkempaa luonnetta. Pitäisi kuitenkin pyrkiä käyttämään tämän merkinnän alaluokkia, koska loma- ja matkailualueen yleismerkintään sisältyvät toiminnot saattavat luonteeltaan poiketa toisistaan merkittävästi.

Miksi Stansvikin mökkikylää ei ole merkitty loma- ja matkailualueeksi?

Virheet

Selostuksessa väitetään sivulla 13:

Tahvonlahden itärannalta Tullisaareen ja edelleen Yliskylänlahden rantaa myöten on valaistu kevyen liikenteen pääreitti, jonka läheisyydessä on aurattu latu-uraa.

Kyseessä ei ole kevyen liikenteen pääreitti eikä reitin läheisyydessä ole aurattua latu-uraa kuin vain osalla mainittua osuutta.

Sivun 21 kartassa on Rudolfintie 21-23 merkitty viheralueeksi.

Sivulla 14 väitetään:

Kruunuvuorenlampi rantavyöhykkeineen n todettu suojelun arvoiseksi, mutta sitä ei ole yksityisen omistamana rauhoitettu.

Kartassa Kruunuvuorenlampi on kuitenkin luonnonsuojelualuetta.

Stansvikin luonnonsuojelu-alue

Stansvikin luonnonsuojelualueella on monta nimeä:

Stansvikin lehdon luonnonsuojelualue
hopeakaivosalue
hopeakaivoksen luonnonsuojelualue
Hopeakaivoksen luonnonsuojelualue
Stansvikin lehdon ja kaivosalueen luonnonsuojelualue
Stansvikin lehto- ja kaivosalueen luonnonsuojelualue

Kruunuvuorenranta

Selostuksessa Kruunuvuorenrannaksi kutsutaan pääsääntöisesti osayleiskaava-aluetta, esimerkiksi sivulla 11 kerrotaan:

Kruunuvuorenranta sijaitsee erillään Laajasalon korttelialueesta Koirasaarentien päässä.

Maankäyttösuunnitelma-aluehan sijaitsee Koirasaarentie varressa.

Sivulla 12 rinnastetaan öljysatama ja Kruunuvuorenranta.

Bussin 87 ajoaika nykyisestä öljysatamasta (Kruunuvuorenrannasta) Herttoniemen metroasemalle on noin 11 minuuttia.

ja edelleen sivulla 37:

Öljysataman alasajon seurauksena Helsingin keskeisen vesialueen Kruunuvuorenselän itäisen rannan maisema- ja kaupunkikuva muuttuu. Nykyisin hallitsevasti esillä olevat öljysäiliöt puretaan ja niiden paikalle rakentuu uusi merellinen kaupunginosa. Kruunuvuorenrannan asuinalue on yksi 2010-luvun merkittävimmistä asuntotuotantokohteista Helsingissä. 2010- ja -20-luvulla se tarjoaa uudet asunnot lähes 10 000 asukkaalle merellisellä ja luonnonläheisellä alueella.

Sivulla 28 kerrotaan Kruunuvuorenrannan itäraajasta:

Stansvikin kulttuurimaisema rajaa Kruunuvuorenrantaa idässä, samoin kuin Stansvikin luonnonsuojelualue.

Nämä alueethan ovat maankäyttösuunnitelma-alueen länsirajalla.

Sivulla 31 kerrotaan Kruunuvuorenrannan päiväkodeista:

Kruunuvuorenrantaan on sijoitettu kolme suurta päiväkotia [...]. Neljäs uusi suuri päiväkotitoimitus on sijoitettu osayleiskaava-alueen ulkopuolelle Borgströminmäen alueelle.

Borgströminmäki on maankäyttösuunnitelma-alueen osa. Luulisi siis että maankäyttösuunnitelma-alue ei ole Kruunuvuorenrantaa, ellei sivulla 40 kerrotaisi:

Kruunuvuorenrannan toteuttaminen on tarkoituksenmukaista aloittaa maankäyttösuunnitelma-alueelta, jossa voidaan tukeutua jo rakennettuun kunnallistekniikkaan ja julkisiin palveluihin.

Kun vertaa sivun 29 liikenne-ennustetta:

Ennusteen mukaan Laajasalon liikennemäärä kasvaa noin 15 000 ajoneuvolla vuorokaudessa Kruunuvuorenrannan rakentamisen myötä.

sivun 39 liikenne-ennusteeseen:

Ennusteen mukaan Laajasalon liikennemäärä kasvaa noin 15 000 ajoneuvolla/vrk Kruunuvuorenrannan (osayleiskaavaalue ja maankäyttösuunnitelma-alue) rakentamisen myötä.

niin Kruunuvuorenranta on kuin onkin osayleiskaava- ja maankäyttösuunnitelma-alue. Tätä käsitystä tukee sivun 18 tieto:

Kruunuvuorenrannassa (osayleiskaavaalue ja maankäyttösuunnitelma-alue) on asuntorakentamista yhteensä 500 000 k-m².

jolloin asukasennuste:

Kruunuvuorenrantaan on mahdollista rakentaa uusi merellinen kaupunginosa, jossa on asunnot lähes 10 000 asukkaalle.

on koko yleiskaavan suunnittelualueella. Mikä on Kruunuvuorenranta?

Ei ole ihme, että monet laajasalolaiset ja kenties valtuutetut vieläkin luulevat, että vain öljysatamaan suunnitellaan rakentamista. Tämä on tarkoituksellista harhaanjohtamista.

Tasapuolisuus

Kohdellaanko eri alueiden nykyisiä asukkaita tasapuolisesti, kun uutta rakennusmaata kaavoitetaan Kruunuvuorenrannan suunnittelualueella?

Vastine ja ilmoitus

Minulle on ilmoitettava kunnan perusteltu kannanotto esittämäni mielipiteeseen ja haluan, että minulle lähetetään viipymättä tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä. Osoitteeni on

Helsingissä 29.5.2008

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX